(Nro. 271.)

GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek Nro. 136. 27. Listopada 1820.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — C. K. Rząd kraiowy podał do umieszczenia co następuie:

U w i a d o m i e n i e.

Jego Ces. Król. Apostolska Mość Nayvvyższą uchwałą z dnia 4. Września 1818 roku do Nru. 6850 Lwowski karzący Senat od Magistratu Król. głównego miasta Lwowa oddzielić, i tenże na Ces. Król. Sąd karzący nayłaskawiey wywyższyć, — urzędowanie zaś tegoż Ces. Król. Sądu karzącego Lwowskiego z dniem 1. Listopada 1820 roku, mocą nayvvyższych dekretów nadwornych z dnia 18. Sierpnia 1820 do liczby 5288 i 5289 tudzież z dnia 29. Września 1820 do liczby 6179 ustanowić raczył.

Która to naywyższa uchwała wszystkim i każdemu wszczególności Urzędowi, oraz i mieszkańcóm Królestw Galicyi i Lodomeryi do wiadomości i stosowania się ninieyszém podaie się.

We Lwowie dnia 16. Października 1820.

(Następuią podpisy.)

O k o l n i k

Zakazuie się samowładne robienie pieczęci urzędowych.

Według Dekretu wysokiey Kancelaryi nadworney z d. 23. Sierpnia r. b. do liczb. 24841 raczył Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwała Swoią z d. 12. t. m. względem robienia pieczęci urzędowych postanowić, co następuie:

Kto pieczęć urzędową robi, nie maiąc nakazu pisemnego od Urzędu, dla którego pieczęć takowa służy, lub kto pieczęć sporządzoną odda komu innemu a nie Urzędowi, dla którego sporządzenie pieczęci było nakazane, staie się winnym ciężkiego przestępstwa policyynego, sprzeciwiaiącego się urządzeniom i przepisom publicznym, dotyczącym bezpieczeństwa powszechnego; za co pierwszy raz, karany bydź ma aresztem od tygodnia do miesiąca trwać maiącym, drugi raz zaś, oprócz aresztu miesięcznego ieżeli iest professyionista, także utratą professyi.

Rozumi się samo z siebie, że ieżeli czynności takowey towarzyszy zbrodnia, zastosowane bydź maią także prawa karne ustanowione na takową zbrodnię.

Wreszcie do pieczęci urzędowych należą nie tylko pieczęci Monarchiczne, ale także Stanowe, mieyskie, Urzędów publicznych, Zwierzchności mieyscowych, publicznych, instytutów naukowych, Probostw, lub publicznych notaryiuszów, towarzystw i tym podobnych korporacyy.

Nakoniec pieczęcie wszystkich pomienionych Urzędów i Władz publicznych powinny mieć napis przeznaczenia swoiego na około, lub we środku.

Naywyższa ta uchwała, podaie się ninieyszém do wiadomości publiczney.

We Lwowie d. 9. Października 1820.

(Następuią podpisy).

Marcin S l ą s k i wyższy Urzędnik okręgu podatkowego B ą c z a ł k a w Cyrkule Jasielskim, odstąpił na korzyść Galicyyskiego funduszu Inwalidów 6 ZR. w mon. konw. onemuż na przyięcie kalkulantów i kopistów wyznaczonych, oraz należącą sobie nagrodę za wypracowanie sprostowania dzieła podatku gruntowego.

W P o d h a y c a c h, Cyrkułu Brzeżańskiego, z rozdanych w tym roku nagród wyznaczonych ku ulepszeniu chowu koni i bydła rogatego, odebrali: Jan L a s o t a Ekonom z Koniuszek za naypięknieyszego źrzebca — Tadeusz B r o z o w s k i dziedzic Giełowodów za takiegoż po 100 ZR. — Konrad S t u d n i c k i Ekonom z M u s y ł o w a za naypięknieyszą źrzebicę — Woyciech P i l e c k i wyższy Urzędnik drogowy w Podhaycach za takąż po 25 ZR — Daley za naypięknieysze byki Jan Ł o d z i ń s k i Pleban Łacin. w Podhaycach — Jakób K o r d e c k i cenzyta z Bibła — Pawło W y b ł y poddany z Justynowki po 30 ZR. — Nakoniec za naypięknieysze krowy: Wasył O w s i a n e c k i poddany z Holendry — Andrzey R e c z k o w s k i poddany z Nowosiołki — Fedko Z a w r o t n y poddany z Nowosiołki — Tymko D o r o s z poddany z Ubrynowa — Semko He-

)(

łowyński poddany z Siótka — i Józef Bogucki mieszczanin Podhaiecki, każdy po 20 ZR. w W. W.

Z Opawy d. 17. Listopada. — Dnia 12. t. m. była uczta u Dworu, na którey znaydowali się: N. Cesarz Rossyyski Król Pruski, Jego Królewic. Mość Następca Tronu i Jey Cesarzowic. Mość Xiężna Waymarska z dostoynym Swoim Małżonkiem Xiążęciem Waymaru. Nie przestrzegano żadnych obrzędów.

Dnia 14. przyymowała Xiężna Waymarska tuteysze Damy i bawiła się z niemi czas przydłuższy nayuprzeymiey.

Przedwczora o godz. 2giey z południa przybył tu Jego Cesarzowic. Mość i Eminencyia, Arcy-Xiążę Rudolf, Kardynał i Xiążę Arcybiskup Ołomuniecki, w assystencyi W. Ochmistrza Swoiego JW. Jenerała Porucznika Hrabiego Laurencien. W gmachu Zakonu Kawalerów Niemieckich, przed którym wysiadł, przyymowali Jego Cesarzowic. Mość Jenerałowie i Naczelnicy Władz Cywilnych, potem przez szeregi dziewcząt w białe szaty ubranych, które kwiaty sypały, udał się Jego Eminencyia i Cesarzow. Mość do przeznaczonego dla siebie tamże pomieszkania, gdzie przyymował natychmiast przytomnych dopełniaiących swoiego uszanowania. Przed gmachem pomieszkania, postawiono kompaniię grenadyierów i muzykę pułkową piechoty niegdy Józefa Hrab. Colloredo, czego atoli Jego Eminencyia i Cesarzow. Mość nie przyiął. Zaraz po południu odwiedził obu NN. Cesarzów Ichmć i bawił dosyć długo w ich posiedzeniu.

Wiadomości zagraniczne.

Portugaliia Brazyliia i Algarbiia.

Dodatek do gazety wychodzącey w Lizbonie pod tytułem: *Liberal* zawiera w całości dyploma, którem Lord Beresford pod d. 29. Lipca b. r. mianowany został przez Króla Jenerałem Marszałkiem połączonych Królestw Portugalii i Algarbii, a Jenerał Hrabia Juromanha uchwałą z tey samey daty iego Sekretarzem, czyli nieiako Ministrem Woyny.

Gazety Lizbońskie donoszą, że Xiążęta Cadaval i Lafoeus zpokrewnieni z Domem Królewskim, Margrabiowie Abrantes, Pombal i t. d., Hrabiowie San Paya, Almada i t. d., Patryiarcha, i innych wiele osób wysokiego stanu, wykonali przysięgę wierności Rządowi rewolucyynemu.

Gazeta Angielska Kuryier pod d. 1. b. m. zawiera z Lisbony z d. 17 Października co następuie: Marszałek Beresford zawinął do uyścia rzeki Tagu w d. 10. Październ. na pokładzie okrętu Vengeur od 74 działach pod sprawą Kapitana Maitlanda. Niebawnie po swoiem przybyciu uwiadomiony został od rady Trzydziestu (Członków Junty) o rewolucyi zaszłey w iego niebytności; oraz przedstawiono mu, iż wylądowanie iego mogłoby zaburzyć spokoyność publiczną w Lizbonie a bezpieczeństwo iego osoby nie może bydź zaręczone. Junta wezwała go nawet, aby ile można iak nayprędzey oddalił się z portu Lisbońskiego, dodaiąc oświadczenie, że środek ten nie ma bynaymniey naruszać stosunków przyiaźnych między Portugaliią i Angliią. — Poczém Marszałek udzielił Juncie wyrok Króla Jego Mci. Portugalskiego i Brazylyyskiego opiewaiący: „że Jego Królewska Mość mianował Margrabiego de Campo-Major (Lorda Beresforda) Jene„rałem Marszałkiem przyboku swoim; i temu dał nieograniczną władzę nad wszystkiemi kor„korpusami piechoty, iazdy i artylleryi w Kró„lestwie Portugalii, oraz nadał mu moc „domagania się od wszystkich Władz tego, co „się mu zdawać będzie pożytecznem dla kra„in." — Junta, pomimo tego udzielenia wzbraniała się dozwolić mu wylądowaniá, ponawiaiąc nieustannie, że Jana VI. uznaie za swoiego Monarchę. — Ponieważ rzecz ta stała się głośną, powstało zatem poruszenie w mieście i żołnierze okazali niechęć ku Juncie. Lud był niespokoyny obawiaiąc się nieprzyiaźnych kroków. Zwyczayny Ajent Angielski okrętów pocztowych chciał się udadź do Lorda Beresforpa, został uwięziony. Służący Marszałka pozostali w Lisbonie, udali się iuż pierwey na okręt Vengeur; powróciwszy do miasta Junta kazała ich ściśle pilnować. Pięciu Oficerów Portugalskich żądali pozwolenia odwiedzić Marszałka; zabroniono im tego, i dano rozkazy, aby ich strzeżono ściśle iako arystokratów. Zakazano zbliżać się do okrętu Vengeur. — Marszałek podał nową notę do Junty następuiącey treści: „Jeżeli uznaiecie „Władzę Nayprawowierniejszego Króla Jego „Mości, powinniście słuchać rozkazów Króla. „Bo dwa tylko mogą bydź przypadki: ieżeli uzna„iecie Władzę Króla, musicie mnie przyiąć iako „opatrzonego pełnomocnictwem Królewskiem, „którego tylko Król ma prawo udzielać; ieżeli „zaś Władzy Królewskiey nie uznaiecie, więc „postępowanie wasze osądzi Europa, a An„gliia będzie umiała dopełnić umów zawar-

„tych z Królem." — Junta odpowiedziała, że uznaie Króla, atoli ponieważ Naród powrócił się do swoich praw, Junta nie chce przyiąć Lorda Beresforda. — Marszałek opuścił okręt Vengeur, wsiadł na okręt Izabellę i popłynął do Anglii. — Trudna iest do obiaśnienia okoliczność, że Kapitan Maitland po oddaleniu się Marszałka kazał wręczyć Skarbnikowi Junty rewolucyyney summę 106,952 piastrów przywiezioną z Rio de Janeiro. Mówią, iż nie mógł inaczey postąpić, maiąc wyraźny rozkaz oddania tę summę owemu Skarbnikowi, a którym iest ten sam co urząd ten sprawował za dawney Rejencyi; nadto nie chciano poróżnić się z Portugalczykami o tak małą summę, ponieważ ciągle dostarczaią żywności dla eskadry. — Jenerałowie Porucznicy Blunt i A. Campbell, Sir John Campbell i Sir Viktor Arentschild, Officerowie Angielscy w służbie Portugalskiéy, naleźli sposoby mimo zakazu Junty odwiedzenia Lorda Beresforda. Po czém otrzymali rozkaz opuszczenia niezwłocznie kraiu; wsiedli więc wraz z Pułkownikiem Watem, Podpułkownikiem Wallack i trzema Officerami Portugalskimi na okręt Arabella. — Przy tém zdarzeniu dostrzegła Junta; iak podzielone są zdania w Lizbonie, i iak wiele ma ieszcze przychylnych sobie Lord Beresford."

Hiszpaniia.

Na posiedzeniu Stanów (Córtes) z d. 20. Października, Kommissyia wyznaczona do nagrod Narodowych, zdała sprawę z nayznakomitszych zasług położonych dla Oyczyzny przez Jenerałów: Riego, Quiroga, Lopez-Bannos, Arco-Arguero, Odali, Espinoza, i Pułkownika Latre, i wniosła, aby wynagrodzić ich dobrami iak wiadomo zniesionych Zakonów, zanim te oddane zostaną pod rozporządzenie Kommissyi umarzaćey długi kraiowe; mianowicie: Jenerałom Riego i Quiroga i ich potomkom nadany ma bydź stały i roczny dochód w dobrach 80,000 realow. 2) Wspomnieni Jenerałowie maią bydź poleceni Królowi, aby Jego Królewska Mość raczył im nadadź tytuł: z Kastylii, 3) Sposobem wyżey rzeczonym nadane maią bydź dochody Jenerałom: Lopez-Bannos, Arco-Arguero, Odali i Espinóza, każdemu po 40,000, a 4) Pułkownikowi D. Manuel Latre 25,000 realów. Uchwała ta odroczoną została do czasu, dopoki Król nieudzieli Sankcyi wyrokówi znoszącego Zakony. Sankcyia ta iak naynowsze gazety Madryckie donoszą nastąpiła na d. 23. wieczorem po długim oporze ze strony Króla, który kilka dnia wzbraniał się stale, niechcąc podpisać owego wyroku.

Na posiedzeniu nadzwyczayném z d. 20. trudniono się uchwałą publicznego oświecenia. Przyięto wiele artykułów a rozprawy nad innemi odłożone zostały na nadzwyczayne posiedzenie do dnia następuiącego.

Na posiedzeniu z d. 21. t. m. przyięto pierwsze 4 artykuły proiektu do prawa, względem naruszenia Konstytucyi. Artykuły te są następuiącego brzmienia: „Art. 1. Kto stara się bezpośrednio i działa, aby Konstytucyię polityczną Monarchii Hiszpańskiey, lub Monarchiią dziedziczną umiarkowaną, iak iest oznaczona Konstytucyią, obalić, zniszczyć, odmienić, lub zrządzić, by Władze: prawodawcza, wykonawcza i sądownicza połączone były w iedney osobie lub w iedney korporacyi, lub zostały przeniesione na inne osoby, korporacyie, uważany bydź ma iak zdrayca kraiu i karany śmiercią. Art 2. Kto dąży bezpośrednio i działa wprowadzić do Hiszpanii inną Religiię w mieyscu Rzymsko Katolicko-Apostolskiey lub zrządzić chce, aby Naród Hiszpański nie wzynawał Religii Rzymsko-Katolicko-Apostolskiey, uważany bydź ma rownie za zdraycę kraiu i ukarany śmiercią. Inne występki przeciwko Religii karane bydź maią podług istnieiących praw lub maiących bydź w przyszłości zaprowadzonemi. Art. 3. Każdy Hiszpan iakiego bądź stanu i godności staraiący się ustnie lub na pismie rozszerzać zdanie, aby Konstytucyia nie była zachowywaną całkowicie lub w części, nie w całey Hiszpanii lub w iakiey bądź prowincyi tego kraiu, wygnany bydź ma na lat osiem na iednę z przyległych wysp, zostawać tam ma pod dozorem bezpośrednim Władz cywilnych i utracić wszystkie swoie zaszczyty i godności. Jeżeli obwiniony iest cudzoziemcem, oddalony z urzędu, uwięziony na lat dwie a po upłynieniu tych na zawsze ma bydź wygnany. Art. 4. Jeżeli występek taki popełni urzędnik publiczny, Duchowny świecki lub Zakonnik podczas pełnienia swoiego obowiązku, w mowie lub kazaniu mianém do Ludu, w rozkazie, obwieszczeniu lub winnym iakim publicznym akcie, winny, uznany bydź ma za niegodnego imienia Hiszpańskiego, zamknięty do więzienia na lat osiem, a potém wygnany na zawsze z kraiu. Przełożony Kościoła obecny takowému kazaniu nie naganiaiąc ie, Sekretarz upowa-

biaiący takową naukę Pasterską, Naczelnik polityczny, *Alcade* czyli Sędzia, nie postępuiąey natychmiast przeciwko winnemu, zapłaci podług okoliczności kary pieniężney od 50 do 600 piastrów a dwa razy tyle w prowincyiach zamorskich."

Z proiektu do prawa względem nowego urządzenia publiczney edukacyi, głoswano iuż na 31 artykułów, których treść iest następuiąca:

„Oświecenie publiczne będzie iednakowe i bezpłatne, Dyrekcyia ieneralna Eduacyyna będzie miała dozor."

„Dozor ten nierozciąga się na edukacyią prywatną iako zupełnie wolną, z zachowaniem kroków przeciwko tym, którzyby rozszerzać chcieli nauki przeciwne zasadom ustanowionym przez Konstytucyię Monarchii."

„Edukacyia publiczna dzieli się na trzy stopnie."

„Dla pięciuset rodzin będzie utworzona szkoła pierwszego stopnia, atoli Rządy Prowincyyne mogę utworzyć większą onych liczbę."

„W szkołach pierwszego stopnia dawano będzie: czytania, pisania, rachunków, Religii, moralności i katechizmu Konstytucyynego, obiaśniaiącego prawa polityczne i obowiązki dla początkowych!"

„W szkołach pierwszego stopnia, gdzie do tego iest sposobność, wolno iest nadadź oświeceniu większą rozciągłość, które obeymować może wyższą matematykę, jeometryię elementarną, zasady dla sztuk i rzemiosł, historyię i jeografiię."

„Edukacyia drugiego stopnia rozciąga się na nauki, potrzebne prygotować się do zawodu i takich nauk, które należą do powszechnego ukształcenia."

„Dla edukacyi drugiego stopnia otworzone będą Uniwersytety Prowincyionalne. W każdey prowincyi Europeyski po ostatecznym onych ograniczeniu ma bydź utworzony ieden takowy Uniwersytet, a dla prowincyy zamorskich 32 takich Uniwersytetów."

W każdym prowincyionalnym Uniwersytecie dawane będą: iezyk łaciński, chronologiia i jeografiia, literatura i historyia, czysta matematyka, chemiia, fizyka, mineralogiia, botanika, wraz z gospodarstwem kraiowem, zoologiia, loika i powszechna grammatyka, ekonomiia polityczna łącznie z statystyką, prawa: moralne i natury, publiczne i konstytucyyne."

„Edukacyia trzeciego stopnia obeymuie szczególne i wyższe nauki."

„Dla edukacyi tey poświęconych będzie dziewięc wyższych Uniwersytetów.

Wyspa S. Heleny.

Okręt, który odpłynął na d. 19. Sierpnia r. b. z Wyspy S. Heleny przywiózł do Londynu wiadomość, iż Bonaparte znaydował się pod ten czas w zupełnem zdrowiu.

Francyia.

Monitor z d. 5. b. m. zawiera co następuie: „Kuryier Angielski z d. 1. Listopada zawiera list wyięty z gazety Nowego-Yorku pisany iakoby z wyspy S. Tomasza z d. 28. Wrześuia donoszący, że fregata Francuzka Juno uwieść miała Buonopartego z wyspy S. Heleny. Baieczka ta śmieszna w swoim układzie, uważaną bydź może iak czysty wymysł iakiegoś Kapitana okrętu kupieckiego. Gazety Nowego-Yorku i Kuryier zgadzaią się iednomyślnie, iż cała rzecz iest niedorzeczną baśnią. Dodadź możemy ieszcze, że baśnia ta wymyślona iest przez kogoś, co nawet nie ma wiadomości o nazwiskach naszych okrętów będących na morzu. Fregata iedyna z marynarki Francuzkiey, maiąca nazwisko Junony stoi w porcie Toulońskim od kilku lat niewyporządzona. Fregatty trzy będące na morzu Antillskiem są: Arethuse, Gloire i Kleopatra. Arethensa przybyła przed 10 lub dniami do Brestu i przywiozła o tamtych dwóch będących pod rozkazami Admirała Duperre wiadomość, że zostawiła ich w porcie *Port-Royal* na wyspie Martynice. Ostatnie wiadomości są z d. 14. Września, więc tylko o 4 dnie wcześnieysze, iak mniemany ten list z wyspy S. Tomasza. Z resztą bayka ta niezasługuie mocnego wykładu."

Do Paryża przybyli Deputowani mieszkaiących w Londynie Hiszpanów iadący do Hiszpanii, aby w ich imieniu wręczyli kosztowne pałasze Jenerałem: Quiroga i Riego.

Zakazano tu przedstawiać Trajedyi Karol VI. zrobioney przez P. Lemercier, ponieważ sztuka ta, ma pełno mieysc obrażaiących Anglików.

Redakcyia F. Krattera. — Drukiem J. Pillera.